

11 augustus 1994 – een termijn van drie maanden had moeten worden gegund om zich te kunnen voorbereiden op de gevolgen van gedaagdes gewijzigde standpunt, en dat om die reden de uitkering nog tot 12 november 1994 wordt uitbetaald, heeft gedaagde naar 's Raads oordeel de hier vereiste zorgvuldigheid in voldoende mate betracht.

Evenals de rechtbank is de Raad voorts van oordeel dat appellants beroep op het gesprek – door appellant genoemd: de afspraak – met de arbeidsdeskundige van de GMD moet falen.

Wat er verder ook zij van de precieze inhoud van dat gesprek, uit de door appellant in zijn beroepsschrift gedeeltelijk weergegeven bandopname daarvan is in elk geval komen vast te staan dat die arbeidsdeskundige geen enkele concrete toezegging heeft gedaan met betrekking tot appellants recht op uitkering ingevolge de WW in het geval appellant na de herziening van diens arbeidsongeschiktheidsuitkeringen zou doorgaan met zijn werk als zelfstandig kunstenaar. Uit die weergave blijkt dat die functionaris uitdrukkelijk aan appellant heeft gezegd dat hij zijn mening als advies aan gedaagde zou voorleggen en dat het aan gedaagde was om te beslissen.

In de omstandigheid dat gedaagdes administratie de aanvraag van appellant maandenlang opvallend inadequaat heeft behandeld kan de Raad, evenmin als de rechtbank, voldoende aanleiding vinden om het thans bestreden besluit om die reden te vernietigen.

De aangevallen uitspraak komt, gelet op hetgeen hiervoor is overwogen, voor bevestiging in aanmerking.

De Raad acht geen termen aanwezig om toepassing te geven aan het bepaalde in artikel 8:75 van de Algemene wet bestuursrecht.

III. Beslissing

De Centrale Raad van Beroep,

Recht doende:

Bevestigt de aangevallen uitspraak.

NOOT

De betekenis van de onbeloonde werkzaamheden van een professioneel kunstenaar voor de WW is o.m. aan de orde geweest in RSV 1992/350.

Red.

Bijstand

126

CRvB 8 april 1997, nr 96/3602 ABW
(mrs Kasdorp, Van den Hurk en Van der Kolk-Severijns)

Gezamenlijke huishouding met gehuwde man; onderhoudsplicht en bijstand.

Appellante woonde samen met een gehuwde man, die zijn echtgenote onderhield en slechts gedeeltelijk bijdroeg aan het huishouden van appellante. I.c. moet worden aangenomen dat aan beide voorwaarden voor de toepasselijkheid van art 5a ABW is voldaan. Nu appellante en de man erkend hebben dat zij ten tijde in geding duurzaam gezamenlijk gehuisvest waren, is het uitgesloten dat de man tegelijkertijd feitelijk in gezinsverband met zijn echtgenote leefde. De kosten die een onderhoudsplichtige maakt in verband met onderhoud van personen met wie hij niet in gezinsverband samenleeft worden volgens vaste jurisprudentie voor de toepassing van de ABW niet tot de noodzakelijke bestaanskosten van die onderhoudsplichtige gerekend. Voor de echtgenote kan mogelijk toepassing van art. 6 ABW een oplossing bieden.

[ABW art. 5, 5a en 6]

S.E. J. S., wonende te 's-H., appellante,
en
het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Bergh, gedaagde.

I. Ontstaan en loop van het geding

Namens appellante heeft mr W.M. van Damme, advocaat en procureur te Lengel, op de in het aanvullend beroepsschrift aangegeven gronden hoger beroep ingesteld tegen een uitspraak van de Arrondissementsrechtbank te Zutphen van 1 april 1996, waarnaar hierbij wordt verwezen.

Namens gedaagde is een verweerschrift ingediend.

Het geding is behandeld ter zitting van 4 maart 1997, waar namens appellante is verschenen mr W.M. van Damme, voornoemd, en waar gedaagde zich heeft doen vertegenwoordigen

door mr C.C.M. Althoff-Haverkamp, werkzaam bij de gemeente Bergh.

II. Motivering

Met ingang van 1 januari 1996 is de Algemene Bijstandswet (ABW) ingetrokken en zijn de Algemene Bijstandswet en de Invoeringswet herinrichting Algemene Bijstandswet in werking getreden. Het in dit geding aan de orde zijnde geschil wordt beoordeeld aan de hand van de ABW en de daarop berustende bepalingen, zoals die luiden ten tijde als hier van belang.

Aan de gedingstukken en het verhandelde ter zitting ontleent de Raad de volgende feiten en omstandigheden.

Appellante ontving sedert 15 december 1990 een uitkering ingevolge de ABW naar de norm van een één-oudergezin.

Naar aanleiding van een mededeling van de vreemdelingendienst van de politie te 's-Heerenberg dat appellante mogelijk zou samenwonen met de heer M.Y. (hierna Y.), gaf gedaagde opdracht tot het instellen van een bijzonder onderzoek door de Regionale Sociale Recherche (hierna: RSR).

Op basis van de bevindingen van dit onderzoek werd de uitkering van appellante met ingang van 1 juni 1994 geblokkeerd.

In het rapport van de RSR van 27 juni 1994 werd geconcludeerd dat appellante en Y. in de periode van 1 december 1992 tot 1 juni 1994 duurzaam een gezamenlijke huishouding voerden, en dat appellante dit niet gemeld had aan het Bureau Sociale Zaken van de gemeente Bergh.

Tevens is in dit rapport onder meer aangegeven dat Y. sedert 1989 gehuwd was. Zijn echtgenote woonde in U., op welk adres ook Y. stond ingeschreven. Y. betaalde alle vaste lasten voor de door zijn echtgenote bewoonde woning en onderhield haar. Y. had een inkomen van ongeveer f 1.800,- netto per maand. Daarnaast betaalde hij doorgaans in de laatste week van de maand de boodschappen voor het gezin van appellante, waarvan hij deel uitmaakte.

Bij besluit van 23 september 1994 werd appellante gedurende de periode van 1 juni 1994 tot en met 25 augustus 1994 uitgesloten van het recht op uitkering ingevolge de ABW op de grond dat appellante gedurende die periode duurzaam een gezamenlijke huishouding voerde waarbij zij geacht werd te zijn aangewezen op het inkomen van haar partner. Met ingang van 26 augustus 1994 werd de uitkering ingevolge de ABW naar de norm van een één-oudergezin voortgezet omdat volgens mededeling van appellante op die datum de samenwo-

ning met Y. geëindigd was.

Het tegen dit besluit ingediende bezwaarschrift is door gedaagde bij het bestreden besluit van 22 november 1994 ongegrond verklaard.

De rechtbank heeft bij de aangevallen uitspraak het beroep tegen laatstvermeld besluit ongegrond verklaard. Daarbij is onder meer het volgende overwogen, waarbij voor eiseres moet worden gelezen appellante en voor verweerder gedaagde:

“Van een duurzame gezamenlijke huishouding in de zin van artikel 5a ABW is sprake indien gezamenlijk wordt voorzien in huisvesting en bovendien beide personen een bijdrage leveren in de kosten van de huishouding danwel op andere wijze in elkaars verzorging voorzien. Blijkens de wetsgeschiedenis van dit artikel vindt toetsing plaats door afweging van alle zich ten aanzien van betrokkenen voordoende waarneembare feiten en omstandigheden die niet van subjectieve aard zijn.

Eiseres heeft erkend dat Y. en zij zowel in het tijdvak van 1 december 1992 tot 1 juni 1994 als gedurende de in geding zijnde periode gezamenlijk voorzagen in huisvesting.

Uitgaande van het rapport van de RSR is tevens gebleken van financiële verstrengeling c.q. wederzijdse verzorging, zulks in een naar het oordeel van de rechtbank voor de (eventuele) toepassing van artikel 5a ABW voldoende mate. Immers, zowel eiseres als Y. hebben verklaard dat zij het eerste gedeelte van de maand leefden van eiseresses uitkering. Wanneer deze uitkering op was, werd het inkomen van Y. gebruikt voor ‘boodschappen’.

Dit betrof dan normaliter de laatste week van de maand, derhalve een niet-onaanzienlijk deel van die maand. Daarnaast deed eiseres de was voor Y., en verrichtte Y. zijnerzijds diverse klusjes in huis. Weliswaar ziet het rapport van de RSR op het tijdvak vóór 1 juni 1994, maar eiseres heeft bij de behandeling van haar eerste verzoek om een voorlopige voorziening (reg.nr. 94/2197 ABW) erkend dat deze situatie zich gedurende juni, juli en augustus 1994 nog heeft voortgezet. Dientengevolge moet worden aangenomen dat ook tijdens de in geding zijnde periode sprake was van een dergelijke – voldoende substantiële – gezamenlijke bijdrage in de kosten van de huishouding c.q. wederzijdse verzorging.”

Voorts heeft de rechtbank overwogen:

“Artikel 5a van de ABW stelt voor haar toepassing twee voorwaarden, namelijk samen-

woning en financiële vervlechting c.q. wederzijdse verzorging. Zoals in het voorgaande is overwogen, moet in het onderhavige geval worden aangenomen dat aan deze voorwaarden voldaan is, zodat verweerder ook toepassing diende te geven aan genoemd artikel. De keuze van Y. om met eiseres samen te leven behoort tot zijn eigen verantwoordelijkheid, en de financiële gevolgen daarvan kunnen niet via eiseresses ABW-uitkering op de algemene middelen worden afgewenteld. Daarbij komt dat, indien bij de verlening van bijstand (aan eiseres) rekening zou worden gehouden met financiële ondersteuning van niet tot haar gezin of samenlevingsverband behorende personen (Y.'s echtgenote), aan laatstbedoelde op indirecte wijze bijstand zou worden verleend. Dit is strijdig met het in de ABW neergelegde uitgangspunt dat bijstand slechts kan worden verstrekt aan de aanvrager van bijstand en diens gezin, waaronder mede wordt verstaan de in artikel 5a ABW bedoelde situatie.

Met verweerder is de rechtbank van oordeel dat de echtgenote van Y. een eigen bijstands-uitkering had kunnen aanvragen. Weliswaar staat in de ABW de zorgplicht van echtgenoten ten opzichte van elkaar centraal, maar uitzondering hierop is de situatie dat de niet-samenwoning een gedwongen karakter heeft. Dit laatste mocht voor wat betreft deze echtgenote worden aangenomen. Immers Y. had de echtelijke woning verlaten teneinde met eiseres te gaan samenwonen. Ook heeft hij tegenover de RSR verklaard dat slechts sprake was van een papieren huwelijk met zijn echtgenote, dat hij van haar zou willen scheiden, en dat hij voornemens was officieel met eiseres te gaan samenwonen.

Onder deze omstandigheden zou er wellicht aanleiding zijn geweest de echtgenote met toepassing van artikel 6 van de ABW zelfstandig bijstand te verlenen. Voorzover mogelijk en gewenst had dan aan enige zorgverplichting van Y. inhoud gegeven kunnen worden via een verhaalsactie terzake van die verleende bijstand."

Blijkens het beroepschrift kan appellante zich niet verenigen met de overwegingen van de rechtbank ten aanzien van de toepasselijkheid van artikel 5a van de ABW en wel om de volgende redenen:

– Y. vormde met zijn echtgenote een gezin als bedoeld in artikel 5 waardoor hij niet tegelijkertijd duurzaam een gezamenlijke huishouding in de zin van artikel 5a met appellante kon voeren.

– Het inkomen van Y. moest grotendeels aangewend worden om aan zijn onderhoudsplicht

jegens zijn echtgenote te voldoen en ter aflossing van de echtelijke schulden; hierdoor kon hij slechts gedeeltelijk, tot een bedrag van f 100,- à f 200,- bijdragen aan de gezinsuitgaven van appellante.

– De onderhoudsplicht die Y. had jegens zijn echtgenote op grond van artikel 1:81 BW kon niet door regelingen van de ABW opzij gezet worden.

De Raad kan zich echter geheel verenigen met de overwegingen welke de rechtbank tot haar oordeel hebben geleid.

Daaraan voegt de Raad het volgende toe.

Ingevolge artikel 5, eerste lid, van de ABW wordt de bijstand aan echtparen als gezinsbijstand verleend. Dat wil zeggen dat bij het bestaan van een huwelijk de gezinssituatie wordt verondersteld, wat gelet op de wettelijke verplichtingen tot samenwoning en voorziening in de kosten van de huishouding (artikelen 1:83 en 1:81 BW) vanzelf spreekt. Dit komt ook tot uitdrukking in artikel 1 van het Bijstandsbesluit landelijke normering, dat bepaalt dat in dit besluit onder echtpaar (primaire) moet worden verstaan de in gezinsverband levende gehuwden. Artikel 6 van de ABW biedt de mogelijkheid van deze hoofdregel af te wijken, indien zulks gelet op alle omstandigheden wenselijk is. Blijkens de memorie van toelichting beoogt artikel 6 van de ABW een oplossing te bieden voor gevallen waarin de in artikel 5 van die wet veronderstelde eenheid van het gezin in feite niet aanwezig is. Naar het oordeel van de Raad kan, gelet op de wetsgeschiedenis, voor toepassing van artikel 6 van de ABW ten aanzien van echtgenoten uitsluitend aanleiding bestaan indien van feitelijke samenwoning van de echtgenoten geen sprake is.

In dit geval hebben appellante en Y. erkend dat zij ten tijde in geding duurzaam gezamenlijk gehuisvest waren op het adres van appellante. Hierdoor is uitgesloten dat Y. tegelijkertijd feitelijk in gezinsverband met zijn echtgenote leefde, en ontbreekt derhalve de in artikel 5 van de ABW veronderstelde eenheid van het gezin tussen Y. en diens echtgenote.

De kosten die een onderhoudsplichtige maakt in verband met onderhoud van personen met wie hij niet in gezinsverband samenleeft worden, volgens vaste jurisprudentie, voor de toepassing van de ABW niet tot de noodzakelijke bestaanskosten van die onderhoudsplichtige gerekend. Het feit dat Y. mede in het onderhoud van zijn echtgenote voorzorg, kan derhalve niet in aanmerking genomen worden bij de beoordeling van het bestreden besluit.

Op grond van het vorenstaande is de Raad van oordeel dat de aangevallen uitspraak dient te

worden bevestigd.

De Raad acht ten slotte geen termen aanwezig om toepassing te geven aan artikel 8:75 van de Algemene wet bestuursrecht.

Beslist wordt derhalve als volgt.

III. Beslissing

De Centrale Raad van Beroep,

Recht doende:

Bevestigt de aangevallen uitspraak.

NOOT

De regeling in de ABW voor ongehuwd samenwonenden is in de huidige Abw (van 12 april 1995, Stb. 1995, 199) te vinden in art. 3. De wet gaat primair uit van een regeling voor gehuwden en stelt daarmee gelijk de ongehuwde die met een ander een gezamenlijke huishouding voert. De onderhavige uitspraak is voor zover ik heb kunnen nagaan de eerste over een gehuwde man die samenwoont met een ongehuwde partner en met deze een gezamenlijke huishouding voert.

Als ongehuwd wordt door de wet mede aangemerkt degene die duurzaam gescheiden leeft van de persoon met wie hij gehuwd is. Daarbij is de feitelijke situatie beslissend: uit AOW-uitspraken blijkt bijvoorbeeld ook als ongehuwd te worden beschouwd degene van wie de echtgenoot duurzaam verblijft in een verpleeghuis (CRvB 21 oktober 1990, RSV 1991/261) of een verzorgingstehuis (CRvB 8 oktober 1992, RSV 1993/114).

De redenering in casu is dus als volgt: de gehuwde man is niet gehuwd voor de ABW omdat hij duurzaam gescheiden leeft. Vervolgens wordt de man met zijn nieuwe partner weer voor de ABW als gehuwd aangemerkt, omdat zij een gezamenlijke huishouding voeren. De uitspraak ligt in de lijn van andere en past in het systeem van de ABW. Maar met behulp van deze ficties is het ABW-huwelijksrecht wel heel ver komen te staan van het BW-huwelijksrecht!

GHvV

127

CRvB 8 april 1997, nrs. 96/4460 en 96/4462
ABW

(mrs Kasdorp, Van den Hurk en Van der Kolk-Severijns)

Werkloze werknemer; maatregel; verlaging.

Appellanten vormen een gezamenlijke huishouding. Een maatregel wordt getroffen in verband met gedragingen van beide partners. Die maatregel wordt bepaald door uit te gaan van de norm die in art. 14b RWW is vermeld voor de zwaarste gedraging. De uitkomst daarvan wordt vervolgens met toepassing van art. 14 lid 5 RWW verdubbeld tot 20% verlaging gedurende twee maanden.

De Raad kan zich ermee verenigen dat voor bepaling van de hoogte en de duur van de te treffen maatregel wordt uitgegaan van die gedraging waarop de zwaarste maatregel is gesteld. Van omstandigheden die een verdubbeling van de periode van verlaging rechtvaardigen, is de Raad niet gebleken. De omstandigheid dat in dit geval sprake is van sanctiewaardige gedragingen van twee tot dezelfde huishouding behorende personen betekent niet dat daardoor de mate van verwijtbaarheid van de onderscheiden gedragingen toeneemt. Toepassing art. 14 lid 5 RWW derhalve ontoereikend.

[RWW art. 9, 14, 14a en 14b]

G.V., en W. v.D., wonende te A., appellanten, en

het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Asten, gedaagde.

I. Ontstaan en loop van de gedingen

Appellanten hebben op bij beroepschrift aangegeven gronden hoger beroep ingesteld tegen een door de Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch onder dagtekening 4 april 1996 tussen partijen gewezen uitspraak, waarnaar hierbij wordt verwezen.

Gedaagde heeft een verweerschrift ingediend. Appellanten hebben nadere stukken ingezonden.

De gedingen zijn gevoegd behandeld ter zitting van 4 maart 1997, waar appellant V. in persoon is verschenen mede namens appellante V.D., en waar gedaagde zich heeft doen vertegenwoordigen door P. Baudoin, werkzaam bij de gemeente Asten.

II. Motivering

Met ingang van 1 januari 1996 is de Algemene Bijstandswet (ABW) ingetrokken en zijn de Algemene bijstandswet en de Invoeringswet her-